

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.III.20.084/2025/6.

A felperes: Felperes1

(Cím2.)

A felperes képviselője: Dr. Marczingós László Ügyvédi Iroda;

dr. Marczingós László ügyvéd

(Cím8.)

Az I.r. alperes: Alperes1.

(Cím1.)

Az I.r. alperes képviselője: Kolozsvári és Waldmann Ügyvédi Iroda;

dr. Waldmann Gábor ügyvéd

(cím6)

Az II.r. alperes: Alperes2.

(cím3)

Az II.r. alperes képviselője: dr. Szeltner Gábor ügyvéd

(cím10)

A per tárgya: szerződés érvénytelenségéből eredő igény

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Veszprémi Törvényszék

4.P.20.358/2023/24/I.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

I.r. alperes 25. sorszám alatt

II.r. alperes 26. sorszám alatt

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I.r. és II.r. alpereseket, hogy 15 napon belül személyenként fizessenek meg a felperesnek 7.620.- Ft -7.620.- Ft (hétezer-hatszázhusz – hétezer-hatszázhusz) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes mint kölcsönbevevő az alperes jogelődjével, a pénzintézet nevel, mint hitelezővel 2008. április 14-én 1.400.000,- Ft összegű kölcsönszerződést kötött egy Peugeot 206 típusú gépjármű megvásárlásának finanszírozására.

[2] A gépjármű vételára 1.799.000,- Ft volt, a fennmaradó saját rész 399.000,- Ft.

[3] A felperes mértékadó devizanemként a CHF-t, a kamatváltozás I és kamatváltozás II (árfolyamváltozás) elszámolási módjaként pedig a fix törlesztő részletekkel rendelkező devizaalapú finanszírozást (fix deviza konstrukció) választotta. Eszerint a kamatváltozás I és a kamatváltozás II (árfolyamváltozás) elszámolása a futamidő végén történik; a fizetendő a kamatváltozás I és kamatváltozás II (árfolyamváltozás) esetén a futamidő – azonos törlesztő részletek mellett – meghosszabbodik, míg a visszajáró a kamatváltozás I-t és kamatváltozás II-t (árfolyamváltozás) a hitelező visszautalja a kölcsönbevevőnek.

[4] A felperes kötelezettséget vállalt arra, hogy 120 hónapon keresztül 21.647,- Ft törlesztőrészletet megfizet akként, hogy az első törlesztőrészlet esedékessége 2008. május 15., majd ezt követően minden hónap 15. napja. A szerződés a THM-et 15,68%-ban jelölte meg.

A kölcsönszerződés éves ügyleti induló kamata 14,73% volt, ezt azonban a szerződés éves %-os mértékben nem tüntette fel.

[5] A felperes a szerződés aláírásával kijelentette, hogy az egyedi kölcsönszerződésben, az annak elválaszthatatlan részét képező opciós és adásvételi szerződésben, valamint a Üzletszabályzatban foglaltakat megismerte, megértette és azokat a nyilatkozat aláírásával magára nézve kötelezőnek ismerte el, az üzletszabályzat átvételét a kölcsönszerződés aláírásával nyugtázta.

[6] Az egyedi kölcsönszerződésben és az Üzletszabályzatban használt fogalmak definícióját az Üzletszabályzat tartalmazta, ezek között az Üzletszabályzat I.7. pontja meghatározta a fix devizakonstrukció fogalmát, az Üzletszabályzat I.25. a., b., c. pontjai pedig a Kamatváltozás I. a Kamatváltozás II. (árfolyamváltozás), és a Kamatváltozás III. (árfolyamváltozás) definícióit.

[7] A IV.7. pont szerint amennyiben az elsődleges biztosíték opció, és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy a kölcsönbevevő köteles a hitelező felszólítására – az eredeti feltételekkel egyező tartalommal – ismét vételi jogot engedni, amelynek időtartama a szerződés lejártát követő 3 hónap.

[8] Az Üzletszabályzat V.6. pontja szerint amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt „mértékadó devizanem” nem magyar forint, a kölcsönszerződés devizaalapú szerződés, amely esetben a kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke Euro esetében a mindenkor intervenció sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az Euro keresztárfolyamának változása.

[9] A fix deviza konstrukcióra vonatkozó külön rendelkezéseket az üzletszabályzat XI. pontja szabályozta, ennek 1. pontja szerint a kölcsönszerződés futamideje a felek minden egyéb külön jognyilatkozata nélkül meghosszabbodik a kamatváltozás I és kamatváltozás II megfizetésére rendelkezésre álló fizetési határidő időpontjáig.

[10] A XI.3.a. pont szerint az esedékessé vált törlesztőrészekre jutó kamatváltozás II a hitelezőt a törlesztőrészek fizetési esedékességének napjától illeti meg, melynek teljes összegét a hitelező az utolsó törlesztőrészlet esedékessége napjára számíthatja ki.

[11] A XI.4. pont szerint rendkívüli árfolyam esemény bekövetkezte esetén a hitelező jogosult az esedékessé vált törlesztőrészekre jutó kamatváltozás II-t, a rendkívüli árfolyam esemény bekövetkeztét követően a kölcsönszerződés futamidejének lejártát megelőzően kiterhelni.

[12] A XIII.6. pont értelmében a felek a kölcsönszerződésből származó jogvitáikat megkísérlik békés módon rendezni, ennek eredménytelensége esetén alávetik magukat a hitelező székhelye szerinti bíróság kizárólagos illetékességének.

[13] A felperes az I.r. alperes részére a kölcsönszerződésre tekintettel 2008. május 16. napja és 2012. június 15. napja között 1.002.360,- Ft-ot fizetett meg.

[13] Az I.r. alperes - az opciós jogával élve - a finanszírozott gépjárművet 2012. szeptember 5. napján értékesítette 580.000,- Ft eladási áron, felperesi teljesítésként 637.000,- Ft EURO TAX katalógus szerinti vételárat számolt el.

[14] Az I.r. alperes a kölcsönszerződésből eredően a felperessel szemben fennálló teljes követelését 2014. június 18-án a II.r. alperesre engedményezte.

[15] Az I.r. alperes a 2014. évi XL. törvényben (a továbbiakban: DH2-törvény) írt kötelezésnek megfelelően a felperessel elszámolt, az elszámolás felülvizsgálatnak minősül. Az alperes által megküldött 2015. április 24-i keltezésű elszámolás szerint a tisztességtelenül felszámított összeg (az engedményezés időpontjáig) 51.728,- Ft, a felperes lejárt tartozásának összege 2.015.382,- Ft volt.

[16] Az elsőfokú bíróság az ítéletének tényállásában rögzítette, hogy a Veszprémi Törvényszék a 2019. április 8. napján kelt 1.P.20.105/2018/40. számú ítéletében a felperes és az I.r. alperes között 2008. április 14-én létrejött szerződésszám 1 számú kölcsönszerződést érvényessé nyilvánította azzal, hogy az induló ügyleti kamat mértéke 14,73 %.

Megállapította, hogy a Üzletszabályzat IV/7. pontjában írt, a biztosítékadásra vonatkozó kikötés, valamint az Üzletszabályzat XIII.6. pontjában írt, az alávetéses illetékességre vonatkozó kikötések érvénytelenek, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[17] A felperes fellebbezése folytán eljáró Győri Ítéltábla Pf.IV.20.129/2019/8/I. számú közbenső ítéletében megállapította, hogy a felperes és az I.r. alperes között 2008. április 14-én létrejött HIT/1261508 számú kölcsönszerződés érvénytelen. Mellőzte az elsőfokú ítélet perköltségviselésre irányuló rendelkezését. A másodfokú eljárás költségét a felperes javára 20.000,- Ft-ban, az I.r. alperes javára 25.400,- Ft-ban, a II.r. alperes javára 20.000,- Ft-ban állapította meg.

[18] A másodfokú bíróság megalapozottnak találta az ügyleti kamat feltüntetése miatti semmisség, továbbá az Üzletszabályzat IV.7. pontjában írt kikötés semmissége, illetőleg a XIII.6. pontjában szereplő kikötés tisztességtelensége körében kifejtett első bírói álláspontot.

[19] Emellett a felperes jogkövetkeztetésével egyetértve úgy foglalt állást, hogy az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő rendelkezés a rPtk. 209. § (1) bekezdése szerint tisztességtelen, ekként az rPtk. 209/A. § (2) bekezdése értelmében semmis, a főszolgáltatás körébe tartozó rendelkezés semmissége pedig az egész szerződés érvénytelenségének megállapítását alapozza meg.

[20] A felperes pontosított keresete - az érvénytelenség jogkövetkezményei körében folytatódó eljárásban - arra irányult, hogy a bíróság elsődlegesen az eredeti állapot

helyreállítását rendelje el, és kötelezze az I.r. alperest arra, hogy az általa nyilvántartott 1.002.360.- Ft összegű befizetések és a gépjármű értékesítésből teljesítésként elfogadott 637.000 Ft ár együttes összegének és a folyósított kölcsönösszegnek a különbözetét jogalap nélküli gazdagodásként térítse vissza a felperes részére.

[21] A felperes ezzel egyenértékű megoldásnak tekintette a szerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítását azzal, hogy a marasztalási keresete számszakilag ebben az esetben is megegyezik az eredeti állapot helyreállítása kapcsán követelt összeggel.

[22] A II.r. alperessel szemben jogmegóvási célból, a res iudicata hatályának kiterjesztése okán tűrésre kötelező ítéleti rendelkezés meghozatalát kérte.

[23] A felperes nem vitatta az I.r. alperes számításait a kölcsöntartozás alakulásáról, azonban hivatkozott az Európai Unió Bírósága (EUB) C-520/21. számú döntésében foglaltakra, amelyre tekintettel őt kamatfizetési kötelezettség nem terheli.

[24] A felperes a szerződés érvényessé nyilvánítása ellen kifejezetten tiltakozott. Vitatta a Kúria Gfv.VI.30.205/2023/2. és Gfv.VI.30.206/2023/2. számú végzéseiben kifejtett jogi indokokat, azt az EUB döntéseivel ellentétesnek tartotta és az attól való eltérés kötelezettségét az EUB C-379/21. számú ügyre alapítottnak is állította. A felperes álláspontja szerint a Kúria a C-520/21. számú döntést követően hozott végzései a visszatartó erőt szüntetik meg, az abban foglalt jogértelmezés az uniós jog tagadásán alapszik.

[25] Állította, hogy az eredeti állapot helyreállítása nem kizárt, ugyanis a DH törvények alkalmazhatósága az uniós jog alapján megkérdőjeleződött, így azokat félre kell tenni.

[26] Érvelt amellet is, hogy a szerződés érvényessé nyilvánítása olyan pénzfizetési kötelezettséget is róna a fogyasztóra, amely más perben való igényérvényesítés mellett elévült lenne.

[27] Az I.r. alperes a közbenső ítélet meghozatalát követően is elsődlegesen a felperes keresetének elutasítását, másodlagosan a Kúria Gfv.VI.30.205/2023/2. számú végzésben foglalt elszámolási mód alkalmazását kérte.

[28] A II. r. alperes a közbenső ítélet hozatalát követően, 2023. július 7-i nyilatkozatában a korábbi keresetet elismerő nyilatkozatát megváltoztatta, csatlakozott az I.r. alperes védekezéséhez. Később akként nyilatkozott, hogy a felperes által alkalmazni kért egyik jogkövetkezmény ellen sem kíván kifejezetten tiltakozni azzal a kikötéssel, hogy bármilyen jogkövetkezményt is alkalmaz a bíróság, a nemzeti jog diszpozitív rendelkezései alapján kamatfizetési kötelezettség terheli a felperest. A kamatfizetési kötelezettség kapcsán hivatkozott arra, hogy mivel a felperes 15 éve használja az I.r. alperes pénzt, a használat ellenértékének, egyenértéki kamatnak a megfizetésére köteles.

[29] Az elsőfokú bíróság - a fellebbezéssel támadott ítéletében - a felperes és az I.r. alperes között 2008. április 14-én létrejött HIT/1261508. számú kölcsönszerződést az ítélethozatalig terjedő időre hatályossá nyilvánította, és kötelezte a II.r. alperest a hatályossá nyilvánítás jogkövetkezményeinek tűrésére.

Kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg az felperesnek 15 napon belül 239.360,- Ft tőkét.

Kötelezte az alpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 484.500,- Ft perköltséget, valamint az államnak 155.858,- Ft feljegyzett illetéket az elsőfokú ítéletben írt módon.

[30] Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában leszögezte, hogy - a jogerős közbenső ítéletre tekintettel - az érvénytelenség jogkövetkezményei körében abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes keresetének megfelelően az eredeti állapot helyreállításának, illetve a határozathozatalig történő a hatályossá nyilvánításnak van helye, avagy az alperesek által kért, a Kúria Gfv.VI.30.205/2023/2. számú ítéletén, és az azt követő kúriai gyakorlaton alapuló érvényessé nyilvánítás az alkalmazható.

[31] Az elsőfokú bíróság előre bocsátotta, hogy a per tárgyát képező kölcsönszerződésre a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. április 5-i 93/13/EGK Tanácsi Irányelv (Irányelv) az alkalmazandó, így a perbeli fogyasztói kölcsönszerződés érvénytelensége jogkövetkezményeinek körében is érvényesülnie kell a hatékony jogvédelem elvének, és a magyar nemzeti jogi szabályozást, rendelkezéseket az Irányelv 6. Cikk (1) bekezdése és 7. Cikk (1) bekezdése tükrében kell értelmezni.

[32] Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy - a közösségi jog nemzeti joggal szembeni primátusára tekintettel - a nemzeti jog által a szerződés érvénytelensége esetére biztosított jogkövetkezmények közül azt kell választania, amely maradéktalanul megfelel az Irányelvben előírt szempontoknak. Ebből következően a DH2 törvény 37. §-a sem korlátozhatja a nemzeti bíróságot az eredeti állapot helyreállítása, mint lehetséges jogkövetkezmény alkalmazása szempontjából abban az esetben, ha az Irányelv által biztosított fogyasztói jogvédelemnek ez a jogkövetkezmény felelne meg.

[33] Az elsőfokú bíróság az érvénytelenség rPtk. 237. § (1)-(2) bekezdéseiben írt jogkövetkezményeinek alkalmazhatóságát vizsgálva úgy foglalt állást, hogy az eredeti állapot helyreállítása a jelen ügyben azért nem alkalmazható, mert a kölcsön nyújtása irreverzibilis szolgáltatás, azaz az átadott pénz visszaadásának kötelezettsége azonnal esedékessé válik, a már megvalósult pénzhasználat nem tehető meg nem történté, így az eredeti állapot helyreállítása dogmatikailag lehetetlen.

[34] Az elsőfokú bíróság - eltérve a Kúria Gfv.VI.30.205/2023/2. számú végzésétől és az annak alapján kialakuló kúriai gyakorlattól -, a jelen ügyben az érvényessé nyilvánítás alkalmazásának a feltételeit sem látta megállapíthatónak.

[35] Kifejtette, hogy a Kúria 6/2013. Polgári jogegységi határozata a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződésekre konkretizálva ugyan kimondta, hogy ha az érvénytelenség oka kiküszöbölhető vagy utóbb megszűnt, a bíróságnak elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekednie, azonban az uniós jog primátusából következően az érvénytelenség okának kiküszöbölése, mint jogkövetkezmény is kizárólag az Irányelvben kitűzött célokkal összhangban valószínűsíthető meg. Az Irányelvben a fogyasztók számára garantált védelemnek a nemzeti jog által történő átvétele ugyanis nem változtathat e védelem terjedelmén, és ennél fogva a lényegén, és ezáltal nem teheti kérdésessé az említett védelem hatékonyságának a tisztességtelen feltételekre vonatkozó egységes szabályok elfogadásával történő megerősítését (EUB C-6/22. ítélet 20. pont).

[36] Az elsőfokú bíróság hivatkozott arra, hogy az Európai Unió Bírósága C-705/21. számú ügyében kimondta, hogy ha a nemzeti bíróság megállapítja a szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésben szereplő tisztességtelen feltétel semmisségét, a bíróság nem egészítheti ki a szerződést e feltétel tartalmának módosításával. Ha ugyanis a nemzeti bíróság jogosult lenne arra, hogy a szolgáltató és fogyasztó között létrejött szerződésben foglalt tisztességtelen feltételek tartalmát módosítsa, úgy e lehetőség sértené az Irányelv 7. cikke által elérni kívánt hosszú távú, szankciós célt, és hozzájárulna az eladókra és szolgáltatókra gyakorolt visszatartó erő megszüntetéséhez. Az EUB a hivatkozott ítélet 41. pontjában pedig akként foglalt állást, hogy a nemzeti bíróság nem orvosolhatja a szerződésnek az abban szereplő valamely kikötés tisztességtelen jellegéből eredő érvénytelenségét oly módon, hogy e szerződést érvényesnek nyilvánítja és egyidejűleg módosítja annak pénznemét és az említett szerződésben rögzített kamatlábat.

[37] A fentiekhez képest azonban a Kúria Gfv.VI.30.205/2023/2. számú ítéletében levont jogkövetkezmény - tartalmában - ezzel teljesen egyező helyzetet teremt, ugyanis az árfolyamkockázatot telepítő rendelkezés elhagyása nem egy egyszerű kikötésnek a szerződésből való kihagyását jelenti, hanem a deviza alapú kölcsönszerződést (annak tartalma módosításával) éppen a jellegadó tulajdonságától fosztja meg a megkötésre visszamenőleges hatállyal.

[38] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy az I.r. alperes által kért érvényessé nyilvánítás azt jelentené, hogy az eredetileg deviza alapú és változó kamatozású kölcsönszerződésből a bíróság forint alapú, fix kamatozású kölcsönt hozna létre. Márpedig az árfolyamkockázatot elhagyása, vagyis az indexálási mechanizmus szerződésből való kihagyása a kölcsön devizához való kötöttségét eloldja, vagyis az érvényessé nyilvánítás a szerződés lényeges tartalmát megváltoztatná, amelyről az Európai Unió Bírósága számos döntésében már kifejtette, hogy az ilyen módon való érvényben tartás nem tűnik jogilag lehetségesnek (EUB C-705/21. számú ítélet, EUB C-118/17. számú ítélet 52. pont).

[39] Tekintettel arra, hogy sem az eredeti állapot helyreállítására, sem az érvényessé nyilvánításra az elsőfokú bíróság nem látott lehetőséget, ezért jogkövetkezményként az ítélet határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítását alkalmazta.

[40] Az elsőfokú bíróság a hatályossá nyilvánítás körében kizárólag arra volt figyelemmel, hogy az I.r. alperes a felpereshez 1.400.000,- Ft összegű kölcsönt helyezett ki, amellyel szemben áll a felperes 1.002.360,- Ft összegű befizetése, valamint a felek által

egyezően teljesítésként elfogadott, a finanszírozott gépjármű értékesítésekor fennálló 637.000,- Ft EUROTAX katalógus szerinti vételár.

[41] Az 1.639.360,- Ft összegű felperesi teljesítés tehát 239.360,- Ft összegben meghaladja a kihelyezett kölcsönösszeget, erre tekintettel ezen összegben az I.r. alperes jogalap nélkül gazdagodott, amelynek visszatérítésére a törvényszék az I.r. alperest kötelezte.

[42] Az elsőfokú bíróság alaptalannak ítélte az alperesek azon érvelését, miszerint a hatályossá nyilvánítás esetén is kamatfizetési kötelezettség terhelné a felperest.

[43] Kiemelte, hogy az EUB a C-520/21. számú ügyben elvi élel fejezte ki, hogy a nemo auditur propriam turpitudinem allegans elvének megfelelően nem fogadható el az, hogy az a hitelező, aki a tisztességtelen kikötés alkalmazásával az érvénytelenség okát maga idézte elő, az okozott hátrányok körében megtérítésben részesüljön.

[44] Az Európai Unió Bírósága tehát nem tartotta a szükséges mértéket meghaladó jogkövetkezménynek azt, ha a bank nem részesülhet megtérítésben az ahhoz hasonló haszon elmaradásáért, amelyet a szerződésből remélt húzni (EUB C-520/21. ítélet 82. pont).

Amennyiben azonban a bíróság a hatályossá nyilvánítás esetére is kamatfizetési kötelezettséget állapítana meg a felperes terhére, úgy valójában a kölcsön árát, vagyis a kölcsönadó által remélt hasznot pótolná, amely ellentétes az Irányelvben kitűzött célokkal és az Irányelv 6. Cikk (1) bekezdésével és 7. Cikk (1) bekezdésében írtakkal.

[45] Az elsőfokú bíróság nem értett egyet a Kúria és az I.r. alperes azon álláspontjával sem, hogy a magyar ügyben nem alkalmazható az EUB C-520/21. számú ítéletében kifejtett jogértelmezés; ez ugyanis kötelező jellegű és független attól, hogy mely tagállami bíróság kezdeményezésére került sor a döntés meghozatalára.

[46] Az EUB a C-520/21. számú ügyben azokat a szempontokat adta meg, amelyek mellett a lengyel bíróság a jogvitát az uniós jognak megfelelően el tudja dönteni; ezek az alapelvek pedig függetlenek attól, hogy a tagállami jog milyen konkrét jogkövetkezmények alkalmazását teszi lehetővé. Az EUB joggyakorlatában kidolgozott szempontokat ugyanis valamennyi lehetséges jogkövetkezmény alkalmazása körében vizsgálnia kell a tagállami bíróságnak.

[47] Az I.r. alperes a fellebbezésében elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását indítványozta a felperes perköltségben marasztalása mellett. A másodlagos fellebbezési kérelme az ítélet hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozathozatalára utasítására irányult.

[48] A fellebbezésének indokolásában az rPtk. 237. § (1)-(2) bekezdését, az 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 2. pontját, valamint a 6/2013. PJE határozat 4. pontját idézve utalt arra, hogy a szerződés érvénytelensége jogkövetkezményeinek alkalmazása körében – amennyiben

az érvénytelenség oka kiküszöbölhető, vagy utóbb megszűnt – a bíróságnak elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekednie.

[49] Ezt támasztja alá a 2014. évi XL. törvény (DH2) 37. § (1) bekezdése is azzal, hogy az eredeti állapot helyreállítása, mint érvénytelenségi jogkövetkezmény alkalmazása kizárt.

[50] Az I.r. alperes kifejtette, hogy az EUB a C-19/20. ítéletének 84. pontjában megállapította, hogy a tagállamok feladata, hogy a nemzeti jogukban meghatározzák a szerződési feltételek tisztességtelen jellege megállapításának, és e megállapítás konkrét joghatásai érvényesülésének módját akként, hogy az ilyen megállapításnak lehetővé kell tennie azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztó a tisztességtelen feltétel hiányában lett volna.

[51] Az EUB C-269/19. számú ítélet 39-41. bekezdései akként rendelkeznek, hogy az Irányelv 6. és 7. cikkében írt célkitűzéseket az adott esettől és a nemzeti jogi háttértől függően az érintett tisztességtelen feltételnek a fogyasztóval szembeni alkalmazása egyszerű mellőzésével vagy a nemzeti jog diszpozitív rendelkezéseivel való helyettesítéssel is el lehet érni.

[52] Az I.r. alperes álláspontja szerint a jogi és ténybeli helyzet helyreállítására vonatkozó irányelvi célkitűzés az a magyar jogszabályi rendelkezések keretei között az érvénytelenségi ok kiküszöbölésével és a szerződés érvényessé nyilvánításával érhető el.

[53] Kitért arra, hogy nem önmagában az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos tájékoztatás nem megfelelő volta eredményezi a vonatkozó szerződési rendelkezés tisztességtelenségét, hanem az a következmény, hogy jelentős mértékben borítja fel a fogyasztó hátrányára a felek közötti érdekegyensúlyt; nem önmagában az egyenlőtlenség, hanem annak jelentős mértéke alapozza meg a tisztességtelenség megállapítását (93/13. Irányelv 3. Cikk (1) bekezdése).

[54] Ebből következően a jogkövetkezményként alkalmazott érvényessé nyilvánítás során nem az aránytalanságot, hanem annak csak azt a mértékét kell kiküszöbölni, amely már feltűnővé (jelentőssé) tette az értékaránytalanságot, azaz az egyenlőtlenséget.

[55] A tisztességtelen feltételeket nem tartalmazó, de a felek egyenlőségét helyreállító rendelkezés útján történő érvényessé nyilvánítással a fogyasztói érdekek is védelemben részesíthetők annak az uniós célkitűzésnek a szem előtt tartása mellett, hogy a felek közötti egyensúly úgy álljon helyre, hogy fennmarad a szerződés egészének érvényessége.

[56] A Kúria Gfv.VI.30.206/2023/2. számú végzése, mint precedens értékű határozat a szerződés érvénytelensége jogkövetkezményeinek levonása körében kimondja, hogy a szerződés érvényessé nyilvánítása továbbra sem kizárt, de az elszámolás során a nemzeti bíróságnak úgy kell a fogyasztó érdekeit védelemben részesítenie, hogy - a jogalap nélküli gazdagodás elveinek megfelelően - , a megszűnt szerződések esetén visszatérítteti, míg a meg

nem szűnt szerződések esetében teljesítésként elszámolja a fogyasztónak azokat az összegeket, amelyeket a pénzintézet a nem átlátható módon a fogyasztóra telepített árfolyamkockázat alapján szedett be, míg a szerződés egyéb – nem tisztességtelen feltételei – változatlan tartalommal kötik a feleket (Kúria végzése [81] bekezdés).

[57] Ez összhangban van az 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 8. pontjával is, amely szerint az érvénytelenség jogkövetkezményei levonásánál a bíróságnak gondoskodnia kell az eredetileg egyenértékű szolgáltatások értékegyensúlyának a fenntartásáról, és meg kell akadályoznia bármelyik fél jogalap nélküli gazdagodását.

[58] Az I.r. alperes azonban rámutatott, hogy azáltal, hogy - az EUB C-705/21. számú döntésére, és a Kúria Gfv.VI.30.206/2023/2. számú végzésére tekintettel - az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettség a kölcsönszerződésből teljes egészében kikerül, a felek közötti egyensúly felborult.

[59] Az elsőfokú bíróság pedig a jelen esetben ezen szankción túl még további hátrányt idéz elő a hitelintézet terhére azáltal, hogy az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettségeken túl egyéb, a szerződés nem tisztességtelen rendelkezésein alapuló fizetési kötelezettséget sem terheli a felperesre. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott jogkövetkezménnyel és elszámolással olyan mértékben felborult az eredetileg egyenértékű szolgáltatások értékegyensúlya, hogy már nem az I.r. alperes, hanem a felperes gazdagodott jogalap nélkül.

[60] Az I.r. alperes leszögezte, hogy az érvénytelenség jogkövetkezményeinek a Kúria hivatkozott határozatában alkalmazott módja lehetővé teszi azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztó a tisztességtelen feltétel hiányában lenne; ugyanakkor a fogyasztót terhelő, a tőkén felüli, további fizetési kötelezettségek a fennmaradó szerződés tisztességtelennek nem minősülő feltételein alapulnak.

Az I.r. alperes a fellebbezésében rámutatott, hogy a Kúria Gfv.630.206/2023/2. számú végzésében foglalt iránymutatásnak megfelelően az I.r. alperes a számításait a jelen ügyre vonatkoztatva is előterjesztette, amelyet azonban az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott.

[61] Az I.r. alperes - a Kúria Gfv.VI.30.206/2023/2. végzésében foglaltakra hivatkozva - hangsúlyozta, hogy a C-520/21. számú EUB döntés jelen peres eljárásban nem alkalmazható figyelemmel arra, hogy lényeges eltérések vannak a lengyel, valamint a magyar jogi szabályozás között: a lengyel jogi szabályozással szemben a rPtk. 237. § (2) bekezdése értelmében - amennyiben az érvénytelenség oka kiküszöbölhető -, a teljesen érvénytelen szerződés is érvényessé nyilvánítható; továbbá a lengyel helyzettől eltérően a DH2 törvényben meghatározott elszámolás az árfolyamrés alkalmazásából adódó tisztességtelenséget kiküszöbölte.

[62] A II.r. alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság a perbeli kölcsönszerződést nyilvánítsa érvényessé olyan módon, hogy a kölcsöntartozást a folyósításkori MNB árfolyamon 1.400.000.- Ft-ban rögzítse, ezzel az árfolyamkockázatot az I.r. alperes viselje, az ügyleti kamatot pedig az induló devizakamat

mértékében, 14,73 %-ban határozza meg, a II.r. alperest pedig az érvényessé nyilvánítás jogkövetkezményeinek tűrésére kötelezze.

[63] A másodlagos fellebbezési kérelme az ítélet hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozathozatalára utasítására irányult.

A perköltségre igényt tartott.

[64] A fellebbezési kérelmét azzal indokolta, hogy az érvénytelenség elsőfokú bíróság által levont jogkövetkezménye (a szerződés ítélethozatalig történő hatályossá nyilvánítása), és az alkalmazott elszámolás a szerződés olyan bírói módosításának minősül, ami nem felel meg a 6/2013. PJE határozat 4. pontjában írtaknak, valamint az uniós jognak, különösen az EUB C-705/21. és EUB C-520/21. számú ítéletében pontosított szempontrendszernek.

[65] A II.r. alperes levezette, hogy a DH2 törvény 37. § (1) bekezdése lex speciálisként kizárja az rPtk. 237. § (1) bekezdésének alkalmazását, a szerződéskötés előtt fennállott helyzet visszaállítását. A bíróság tehát az érvényessé nyilvánítás, illetve a határozathozatalig terjedő hatályossá nyilvánítás jogkövetkezménye között választhat azzal, hogy nem alkalmazható olyan jogkövetkezmény, amely ellen valamennyi fél tiltakozik (2/2010. (VI.28.) PK vélemény 5/a. pont).

[66] A 6/2013. PJE határozat értelmében – és az ezzel egybehangzó, az rPtk. alkalmazása körében változatlanul irányadó 1/2010. PK vélemény 6. pontjának indokolása értelmében – elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekedni.

[67] A fentiekén túl az uniós jogi normák és az EUB joggyakorlata sem zárja ki generálisan az érvényessé nyilvánítás jogkövetkezményének alkalmazását. A Kúria a Gfv.VI.30.206/2023/2. és Gfv.VI.30.313/2022/9. számú precedens értékű határozataiban is részletesen kifejtette, hogy a fogyasztói irányelv a tagállamok nemzeti jogszabályainak csak részleges harmonizációját írta elő, ezért az ott nem szabályozott kérdésekben – így az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása tekintetében is – változatlanul a tagállami anyagi jogi és eljárási szabályok az irányadók.

[68] A II.r. alperes álláspontja szerint a fogyasztói irányelv EUB által értelmezett célkitűzései – azaz az rPtk. 237. § (1)-(2) bekezdése, valamint a DH2 törvény 37. és 37/A. §-a által biztosított keretek között - az érvényessé nyilvánítás eredményeként valósíthatók meg.

[69] A II.r. alperes az álláspontját akként összegezte, hogy a tisztességtelen feltételeket tartalmazó fogyasztói szerződések érvénytelensége esetén az EUB által értelmezett uniós jognak és egyben a magyar jogszabályi előírásoknak a kölcsönszerződés olyan tartalommal történő érvényessé nyilvánítása felel meg, amely teljes egészében mentesíti a fogyasztót az árfolyamkockázat viselése alól olyan módon, hogy a szerződés – figyelemmel az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő feltételnek az átváltási mechanizmusra vonatkozó szerződési rendelkezések kogens jogszabályi rendelkezésekkel való felváltására – a kockázattelepítő rendelkezések nélkül fennmaradhat, míg a szerződés egyéb, nem

tisztességtelen feltételei változatlan tartalommal kötik a feleket (Gfv.630.206/2023/2., Gfv.630.313/2022/9.).

[70] Az rPtk. 237. § (2) bekezdésének uniós jogi célkitűzésekkel konform alkalmazása, - azaz a tisztességtelen feltétel kiesésével történő érvényessé nyilvánítás - lehetővé teszi annak a jogi és ténybeli helyzetnek a helyreállítását, amelyben a fogyasztó a tisztességtelen feltétel hiányában lenne figyelemmel a DH1 törvény 3. § (2) bekezdése szerint biztosított elszámolásra.

[71] A kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítása a fenti tartalommal a visszatartóerőt, a szankciós célt is megfelelően szolgálja, ugyanis a kölcsön fogyasztóra nézve kedvezőbb, a devizához igazodó kamatmértékkel marad fenn anélkül azonban, hogy a konstrukció szerinti ellentételezés (vagyis a fogyasztó által viselt árfolyamkockázat) azt kompenzálná.

[72] A II.r. alperes álláspontja szerint a kifejtettek az érvénytelenség jogkövetkezményeinek a fellebbezési petíumban írtak szerinti alkalmazását indokolják.

[73] A fellebbezési eljárásban a Győri Ítéltábla a 2024. január 29-én kelt Pf.III.20.154/2023/5. számú végzésével a fellebbezési tárgyalást az Európai Unió Bírósága előtt C-630/23. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig felfüggesztette figyelemmel arra, hogy az ott feltett jogkérdésben elfoglalt álláspont a jelen per tárgyának elbírálása körében is irányadó, azaz kihatással van annak elbírálására, hogy a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés érvénytelenségének jogkövetkezményeként az ítélethozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánítás alkalmazható-e, avagy a szerződés érvényessé nyilvánításának van helye a Kúria Gfv.VI.30.206/23/2. számú végzésében részletesen meghatározott szempontok szerint.

[74] Az I.r., II.r. alperesek fellebbezései alaptalanok.

[75] Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság - a közbenső ítélet meghozatalát követően az összecszerűség körében folytatódó eljárásban - a bizonyítékok okszerű értékelésével megalapozott tényállást állított fel, amelyből helytálló jogi következtetést levonva döntött a perbeli fogyasztói kölcsönszerződés érvénytelenségének jogkövetkezményeiről, és a felek közötti elszámolás módjáról.

[76] Az ítéltábla – az indokokra kiterjedően is – egyetértett a törvényszék azon álláspontjával, hogy a perbeli fogyasztói kölcsönszerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítása, valamint az I.r. alperesnek a tőkeösszeg és a felperesi teljesítés különbözetében való marasztalása mind a magyar jogszabályi rendelkezéseknek, mind az EUB joggyakorlatának – és az időközben meghozott EUB C-630/23. számú ítéletben, és az azt értelmező a Kúria 10/2005. jogegységi határozatában (Jpe.IV.60.030/2025/17.) kifejtett szempontoknak is - megfelel.

[77] A Kúria a 10/2025. jogegységi határozatában – az EUB C-630/23. számú ítélete kapcsán – rámutatott arra, hogy a devizában nyilvántartott (lízing)szerződés

árfolyamkockázatát a fogyasztóra hárító kikötés tisztességtelensége miatt érvénytelen szerződések tekintetében a jogkövetkezmények levonására kizárólag az uniós jog alapján nincs lehetőség, azonban az 93/13 EGK irányelv és a hozzá kapcsolódó joggyakorlat kidolgozta azokat a szempontokat, amelyeket a jogkövetkezmények nemzeti szabályozás alapján való levonása során a nemzeti bíróságnak figyelembe kell venni.

[78] A jogkövetkezmények levonása során teljesülnie kell annak az alapvető szempontnak, hogy azon jogi és ténybeli állapotot kell helyreállítani a tagállami bíróságoknak, amelyben a fogyasztó a tisztességtelen kikötést tartalmazó szerződés hiányában lett volna; ugyanakkor nem lehet olyan jogkövetkezményt választani, amely a fogyasztót kizárólag a tisztességtelen kikötés hátrányos hatása alól mentesíti, miközben a szerződés többi elemének érvényessége és kötelező jellege fennmarad (10/2025. JEH [35]).

[79] A jogi és ténybeli helyzet helyreállítása körében az EUB a C-520/21. számú ügyben a devizaalapú kölcsön, a C-630/23. számú ügyben pedig a devizaalapú lízingszerződés tekintetében fejtette ki a szerződéses felek közötti elszámolás módját, annak szempontjait (10/2025. JEH [41.]).

[80] A devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződés esetén olyan elszámolás alkalmazandó, amelynek eredményeként a fogyasztó a megfizetett havi törlesztőrészeket, a szerződés teljesítése címén fizetett költségeket és ezek után – a felszólítástól számított – törvényes mértékű késedelmi kamatokat kapja vissza, míg a hitelintézet kizárólag a folyósított tőkeösszeg visszatérítését és annak a fizetési felszólítástól számított törvényes mértékű késedelmi kamatát kérheti (C-520/21. számú ügyben hozott ítélet rendelkező része); ugyanilyen módon a devizaalapú fogyasztói lízingszerződés esetén a fogyasztó a szerződés teljesítése címén megfizetett havi törlesztőrészeket (lízingdíjak) és a költségek visszatérítését, valamint a felszólítástól számított törvényes mértékű késedelmi kamatok megfizetését kérheti, a hitelintézet pedig a lízingszerződés teljesítése címén a fogyasztó rendelkezésére bocsátott lízingtárgy visszaszolgáltatását, (annak hiányában a megfelelő érték megfizetését), és ez utóbbi esetben a felszólítástól számított törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetését kérheti (C-630/23. számú ügyben hozott ítélet 78., 79. pontja).

[81] A fenti kritériumok mellett teljesülnie kell a 93/13. Irányelv 7. Cikk (1) bekezdése szerinti szankciós célkitűzésnek is, azaz visszatartani a szolgáltatókat a tisztességtelen feltételek alkalmazásától. Az olyan jogkövetkezmény alkalmazása, amely a fogyasztót kizárólag a tisztességtelen kikötés hátrányos hatása alól mentesíti (érvénytelenség okának kiküszöbölésével a szerződés érvényessé nyilvánítása), miközben a szerződés többi elemének érvényessége és kötelező jellege fennmarad, a fenti szankciós célt nem elégíti ki.

[82] Az elsőfokú bíróság tehát a fellebbezéssel támadott ítéletében helytállóan vezette le, hogy az EUB korábbi döntéseiben is megfogalmazott, és a nemzeti bíróságok számára irányadó, – az EUB később meghozott C-630/23. számú ítélete által megerősített –, fenti kritériumoknak a magyar jogszabályi rendelkezések keretei között kizárólag a rPtk. 237. § (2) bekezdése által szabályozott jogkövetkezmény alkalmazása, azaz a szerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítása felel meg.

[83] A DH2 törvény 37. § (1) bekezdés ugyanis kizárja az alkalmazható jogkövetkezmények közül az eredeti állapot helyreállítását, így az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonását csak a szerződés érvényessé vagy a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításával teszi lehetővé.

[84] Ugyanakkor a szerződés elsődleges tárgyát meghatározó, az rPtk. 209. §-a alapján tisztességtelen feltétel miatt teljes egészében érvénytelen szerződések esetén az érvénytelenségi ok kiküszöbölésével a szerződés érvényessé nyilvánítása annak bíróság általi módosítását feltételezné, amely azonban az EUB C-705/21. ítélet 40. és 41. pontjai, valamint a C-630/23. számú ítélete indokolásának 64-66. pontjaiban kifejtettekre tekintettel nem lehetséges.

[85] A szerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánításával tehát egyidejűleg valósul meg a jogviszony végleges felszámolásának célja, továbbá azon célkitűzés, hogy a jogkövetkezmények levonását követően a fogyasztót olyan jogi és ténybeli helyzetbe hozza, amelyben a fogyasztó a tisztességtelen feltétel hiányában találná magát, és biztosítja a fogyasztó számára az eladó vagy szolgáltató jogalap nélküli gazdagodásának visszatérítéséhez való jogot (C-484/21. 20.pont), ugyanakkor megvalósul az Irányelv szankciós célja is, mivel az elszámolás körében az alperes az általa nyújtott szolgáltatás után semmilyen ellenszolgáltatásra nem tarthat igényt. A hatályossá nyilvánítás ugyanakkor nem eredményezi a szerződés – EUB joggyakorlata által tiltott – módosítását sem (C-618/10. 65.pont).

[86] A fentiek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét az rPp. 253. § (2) bekezdése, valamint az rPp.254.§. (3) bekezdése értelmében - annak helyes indokaira tekintettel - hagyta helyben.

Az eredménytelenül fellebbező alpereseket az ítéltábla az rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2)-(5) bekezdései alapján megállapított mértékű 7.620,- Ft ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség felperes részére való személyenkénti megfizetésére.

Győr, 2025. szeptember 10.

Dr. Maurer Ádám sk.

Dr. Sarmon Hedvig sk.

Dr. Zsitva Ágnes sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró